

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının
Elm və Təhsil Nazirliyinin

3-25/3-2-548 F/2025/11
nömrlü 08.05.2025-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın şifri və adı: 7003016 – Rəngkarlıq

BAKİ – 2025

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin 7003016 – Rəngkarlıq ixtisası üzrə təhsil proqramı (bundan sonra – təhsil proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların Təsnifatı”na, qabaqcıl beynəlxalq təcrübə və əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- 1.2. Təhsil proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:
 - ixtisas üzrə məzunun səriştələrini, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə tədris və təlim metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktur və kadr potensialına olan tələbləri, təhsilalanın təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini davam etdirmə imkanlarını müəyyənləşdirmək;
 - təhsilalanları və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik, bacarıq və təlim nəticələri ilə tanış etmək;
 - təhsil proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı prosesə cəlb olunan tərəfdaşları məlumatlandırmaq.
- 1.3. Təhsil proqramı, tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə magistr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.4. Təhsilalanın 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 akademik saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Bu zaman auditoriya saatlarının həcmi 12-16 akademik saat təşkil edir. Peşəkar məqsədlər üçün dərinlən öyrənilən ixtisaslaşmalar üzrə həftəlik dərs yükünün həcmi dəyişdirilə bilər.
- 1.5. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən ixtisasın həmin müəssisədə kadr hazırlığı aparılan hər bir ixtisaslaşması üzrə ayrıca təhsil proqramı hazırlanmalıdır. Hər bir ixtisaslaşma üzrə təhsil proqramı müvafiq ixtisasın təhsil proqramındakı bölmələrlə yanaşı, həmin ixtisaslaşma üzrə tədris və təlim metodları, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi üsulları, təcrübələrin təşkili və qiymətləndirilməsi və s. bölmələri də əks etdirməlidir.

2. Məzunun səriştələri

- 2.1. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi səriştələrə yiyələnəməlidir:
 - peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri müstəqil şəkildə həll edə bilmək;
 - müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək, planlaşdırmaq, onların cari və perspektiv nəticələrini təhlil etmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin səbəblərini araşdırmaq, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə etmək, həmçinin gözlənilən nəticələri müəyyənləşdirmək, dəyərləndirmək və qiymətləndirmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı öz fəaliyyətini tənqidi şəkildə dəyərləndirmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan dilində və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək, əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak etmək;

- müxtəlif üsullarla öz bilik və səriştələrini başqalarına ötürə bilmək;
- istənilən şəraitdə etik davranış qaydalarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərmək, şəxsi davranışlarının etik aspekt və imkanlarını, məhdudiyyətlərini və sosial rolunu anlamaq;
- davamlı öyrənmə və peşəkar inkişafı ilə bağlı özünün və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil öyrənmə üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək.
- müəllif hüququ və peşə etikasını bilmək və fəaliyyətində tətbiq etmək;
- rəngkarlıq sənəti ilə sənətsünaslıq elminin prinsiplərinə, o cümlədən kompozisiya, forma, rəng (kolorit) və perspektiv prinsiplərinə əsaslanaraq rəngkarlıqda janr, mövzu dairəsini genişləndirmək;
- yeni tip bədii təfəkkürü formalaşdırmaq;
- abstrakt təfəkkürün yenilənməsini, ənənə və millilik problemlərini bilmək;
- rəngkarlıq sənətində müasir inkişaf tendensiyalarını bilmək.

2.2. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə səriştələrinə yiyələnməlidir:

Dəzğah rəngkarlığı ixtisaslaşması üzrə:

- verilmiş mövzu ilə əlaqədar əsər haqqında qısa təhlil aparmaq, onun məzmununu qiymətləndirmək və əsaslandırılmış şəkildə təqdim etmək;
- mövzuya uyğun (naturadan) orijinal material toplamağı bacarmaq;
- rəngkarlıq prosesini düzgün qavramaq və sistemli şəkildə tətbiq etməyi bacarmaq;
- müxtəlif rəngkarlıq üslublarını göstərməyi bacarmaq və fərdi üsluba malik olmaq;
- rəngkarlıqda fərqli material və texnikalardan (yağlı boya, akril, tempera və s.), stilizə etmə və bədii sadələşdirmə üsullarından istifadə etməklə mürəkkəb və yüksək bədii səviyyədə əsərlər, o cümlədən süjetli əsərlər yarada bilmək;
- plastikanın prinsiplərinə riayət etməklə, yaddaş və təsəvvürün köməyi ilə müxtəlif vəziyyətləri təsvir etməyi bacarmaq;
- kompozisiya qanunlarından istifadə edərək qarşıya qoyulmuş vəzifəni kompleks şəkildə estetik, funksional və texniki cəhətdən düzgün yerinə yetirməyi bacarmaq;
- formanın plastik həllini, işıq-kölgəni, rəng münasibətlərini (koloriti), fəzanın həllini, psixoloji təsiri nəzərə alaraq müxtəlif janrlarda əsərlər yarada bilmək;
- kompozisiya mərkəzinin ifadəliliyinə, ikinci dərəcəli hissələrlə əsas ideyanın məna əlaqəsinə, kontrastların tarazlaşmasına nail olmaqla kompozisiyada müasir üsullardan istifadə etməyi bacarmaq;
- dəzğah rəngkarlığı sahəsində daha mürəkkəb tapşırıqlar yerinə yetirməyi bacarmaq;
- rəqəmsal texnologiyalar və ənənəvi üsulları birləşdirərək dəzğah rəngkarlığı nümunələrini hazırlamaq məqsədilə komandada işləyə bilmək;
- bədii üslubların transformasiyasını başa düşmək və öz əsərlərində konseptual şəkildə istifadə etməyi bacarmaq;
- öz yaradıcılıq işlərini yaradıcı və akademik dairələrə təqdim edəcək formada strukturlaşdırmaq;
- dəzğah rəngkarlığının cəmiyyət və ekoloji baxımdan əhəmiyyətini dərk etmək və bu çərçivədə fəaliyyət göstərmək;
- əsərlərində yeni obrazlar yaratmağı və ifadə etməyi bacarmaq.

Audiovizual sahə üzrə rəssam ixtisaslaşması üzrə:

- müasir inkişaf tendensiyalarını və vizual dramaturgiyanın estetik əsaslarını təhlil edərək verilmiş mövzuya uyğun konseptual və simvolik həlləri formalaşdırmağı bacarmaq;

- audiovizual səhnə məkanında vizual konsepsiyayı müəyyənləşdirmək;
- kompozisiyanın strukturunu, rəng-palitra münasibətlərini, forma və məkan yerləşimini planlaşdıraraq, vizual ritm və ardıcılıq yarada bilmək;
- hadisələrin məkan üzrə quruluşunu təhlil edərək ssenaridə estetik bütövlük və ifadəli vizual dil formalaşdırmağı bacarmaq;
- vizual eskiz, maket, işıq-səslə işləmə və s. vasitələrlə bədii səhnə tərtibatı yaratmağı bacarmaq;
- müxtəlif dövrlərin estetik xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq dekorasiya, kostyum və səhnə mühitinin bədii quruluşunu yaratmaq və müasir texniki vasitələrlə tətbiq etmək;
- tamaşa, performans, installyasiya, konsert səhnəsi və s. layihələrdə vizual tərtibatın yaradıcı və texniki aspektlərini planlaşdırma və koordinasiya edə bilmək;
- ənənəvi və rəqəmsal texnologiyalardan istifadə edərək (autocad, sketchup, photoshop və s.) səhnə layihələrini və vizual dekorasiyaları hazırlamaq;
- tədris prosesində video formalarından (video dərslər, video mühazirələr, video ekskursiyalar, video tamaşalar, video konsertlər, video jurnallar) istifadə etməyi bacarmaq;

Səhnəqrafiya ixtisaslaşması üzrə:

- səhnəqrafiyanın müasir inkişaf tendensiyalarını bilmək və peşəkar fəaliyyətində istifadə etmək;
- verilmiş mövzu ilə əlaqədar səhnə tərtibatını təhlil edə bilmək.
- səhnə məkanında vizual konsepsiyayı müəyyən edə bilmək;
- səhnə məkanında əsərlərinin estetik strukturunu dərinlən anlamaq və vizual həlləri peşəkar şəkildə hazırlamaq;
- dekorasiyanın kompozisiyasını, rəng-palitra münasibətlərini, forma və məkan yerləşimini planlaşdıraraq, vizual ardıcılıq və ritm yaratmağı bacarmaq;
- hadisələrin səhnə məkanında quruluşunu və ardıcılığını peşəkarcasına təhlil edərək səhnə əsərinə estetik bütövlük və simvolik məna qazandırmağı bacarmaq;
- səhnə tərtibatının əsaslarını bilərək səhnəni qurmağı bacarmaq (eskiz, maket yaratmaq, işıq və səslə işləmək bacarığı).
- dünya və Azərbaycan teatr tarixində formalaşmış səhnə tərtibatı üslublarını, tarixi geyim və məkan estetikasını təhlil edə bilmək;
- müxtəlif dövrlərin estetik xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq dekorasiya, kostyum və səhnə mühitinin bədii quruluşunu yaratmaq və onları müasir texniki vasitələrlə tətbiq etmək;
- teatr və digər səhnə quruluşlarına dair müasir tendensiyaları bilmək və təcrübədə tətbiq etmək;
- səhnə sənəti layihələrinin (tamaşa, performans, müasir incəsənət üzrə installyasiya, konsert səhnəsi və s.) yaradıcı və texniki aspektlərini planlaşdırmağı və koordinasiya etməyi bacarmaq;
- səhnə maketlərini və dekorasiya eskizlərini hazırlayaraq vizual tərtibatın ilkin mərhələlərini formalaşdırmağı, layihənin bədii məqsədlərinə uyğun konsepsiya hazırlamağı və onun icrasına nəzarət etməyi bacarmaq;
- səhnə üzrə rəssam peşəkar olaraq işçi heyətlə effektiv əməkdaşlıq qurmaq, resursların bölgüsünü planlaşdırmaq və layihənin mərhələli şəkildə həyata keçirilməsini təmin etmək;
- layihə sənədlərini hazırlaya bilmək və təqdim etmək;
- rəqəmsal texnologiyalar və ənənəvi üsullardan istifadə etməklə səhnə tərtibatını hazırlamaq;
- müasir rəqəmsal texnologiyalardan istifadə edərək (AutoCAD, SketUP, Photoshop və s.) səhnə layihələrini və dekorasiyaları hazırlaya bilmək;
- məkanlarda installyasiyalar qura bilmək;

- səhnə məkanlarının texniki təhcizəti və elektrotexnikanın əsaslarını bilməklə işıq avadanlıqlarını tanımaq və tətbiq edə bilmək;
- rejissorluğun və aktyor sənətinin əsaslarını bilərək quruluşçu rəssam və rejissorla işləməyi bacarmaq;

Monumental rəngkarlıq ixtisaslaşması üzrə:

- rəngkarlıq sənətində müasir inkişaf tendensiyalarını bilmək və yaradıcılığında istifadə etmək;
- verilmiş mövzu ilə əlaqədar əsər haqqında qısa təhlil aparmaq, onun məzmununu qiymətləndirmək və əsaslandırılmış şəkildə təqdim etmək;
- monumental rəngkarlığın həm ənənəvi, həm də müasir material, texnika və texnologiyasına bələd olmaq;
- monumental rəngkarlıqda istifadə olunan materialların kimyəvi, fiziki tərkibini və onların hazırlanması imkanlarını araşdırıb istifadə etməyi bacarmaq;
- monumental rəngkarlıqda tətbiq olunan materialların növlərini və onların bərpa metodlarını bilmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- monumental rəngkarlığın təsvir üsullarından, ifadə vasitələrindən sərbəst şəkildə istifadə etməyi bacarmaq və fərdi üsluba malik olmaq;
- ətraf reallığı müşahidə edərək yaddaş və təsəvvürün köməyi ilə monumental rəngkarlıqda bədii obrazlar yaratmaq;
- kompozisiya sxemləri və plastik situasiyanı modelləşdirmək;
- süjetli tematik kompozisiya mövzu üzərində işləmək və onun məzmununu ifadə etməyi bacarmaq;
- rəngkarlıq bacarıqlarından istifadə edərək əsərin psixoloji təsirini ifadə etmək;
- hazırlıq materiallarının toplanması və kompozisiyanın obyektiv və ətraf mühiti müşahidə etməklə həyata keçirməyi bacarmaq;
- monumental rəngkarlıqda 2 ölçülü və 3 ölçülü divar səthi üzərində müxtəlif texnologiyalardan (sgrafito, freska, levkas, mozaika, vitraj və s.) istifadə edərək monumental əsərlər yarada bilmək;
- monumental rəngkarlığın tarixi inkişaf təcrübəsini nəzərə alaraq müasir memarlıqda (eksteryer və s.) tətbiq etməyi bacarmaq;
- memarlıq layihələri, ortoqnal çertyojlar, perspektiv təsvirlər, memarlıq obyektinə və onun gələcəkdə açılış eskizlərini müasir rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə for-eskizini və maketlərini hazırlamağı bacarmaq.

Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası ixtisaslaşması üzrə:

- rəngkarlıq əsərlərinin quruluşunu və texnikasını təhlil edə bilmək;
- müxtəlif dövrlərə və üslublara aid əsərlərin texniki xüsusiyyətlərini müəyyən etməyi bacarmaq;
- material və texnologiyaların spesifikliyini təhlil etməyi bacarmaq;
- əsərlərin bərpa və konservasiya prinsiplərini izah edə bilmək;
- bərpa və konservasiyanın nəzəri əsaslarını və əsas məqsədlərini izah etməyi bacarmaq;
- bərpa prosesində istifadə olunan material və metodların funksiyasını anlamaq və tətbiq etmək;
- rəngkarlıq əsərlərində zədələnmələri və deformasiyaları müəyyən edə bilmək;
- fiziki, kimyəvi və bioloji zədələnmələrin növlərini ayırd və tətbiq edə bilmək;
- əsərin ilkin vəziyyətini qiymətləndirməyi bacarmaq;
- əsərin bərpası üçün uyğun texnologiya və metodları seçmək və tətbiq edə bilmək;
- bərpa prosesinin sənədləşdirilməsini və hesabatının hazırlanmasını bacarmaq;

- qatların təmizlənməsi, çatların bərkidilməsi, boyaların stabilləşdirilməsi və digər texniki bərpa üsullarını həyata keçirməyi bacarmaq;
- bərpa prosesində əsərə müdaxilənin məhdudluğu prinsiplərinə əməl etmək;
- rəngkarlıq əsərlərinin bərpası sahəsində baş verən yenilikləri izləməklə yeni texnologiya metodları mənimsəmək, daimi peşəkar inkişafı təmin edə bilmək.

3. Təhsil proqramının strukturu

3.1. Təhsil proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ali elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisaslaşmaların adları	Verilən dərəcə	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
<ul style="list-style-type: none"> ○ Dəzgah rəngkarlığı ○ Audiovizual sahə üzrə rəssam ○ Səhnəqrafiya ○ Monumental rəngkarlıq ○ Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası 	Magistr ali elmi-ixtisas	1.5 il	90

3.2. Təhsil proqramı ixtisas (ixtisaslaşma) üzrə 90 (1,5 il) AKTS kreditindən ibarət olmalıdır. Hər semestrə 5 fəndən çox olmamaq şərti ilə 30 kredit nəzərdə tutulmuşdur. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Sıra sayı	Fənin adı	AKTS krediti
1	<p>Akademik yazı və etika</p> <p><i>Bu fənin məqsədi akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını öyrətmək, magistrantların elmi məqalə, dissertasiya, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmaq, konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir. Fənn təhsilənlərə akademik üslub, mənbələrdən düzgün istifadə, istinad qaydaları və etik normalar haqqında bilik və səriştələr verəcəkdir.</i></p>	6
2	<p>Layihələrin idarə olunması¹</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətləri, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələri və digər məsələləri ətraflı izah olunur, eləcə də layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzularda biliklər artırılır. Bununla yanaşı, sözügedən fənn layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlıdır. Burada dəyişikliklər fonunda</i></p>	6

¹ Bu fənn magistrlik dissertasiyası ilə tamamlanmayan ixtisaslaşmalar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

	<i>layihələrin idarə edilməsi, risklərin düzgün qiymətləndirilməsi, “Məhsul sahibi” və “Scrum Master”in vəzifələri və s. mövzular əhatə olunmalıdır.</i>	
3	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər² <i>İxtisaslaşmadan asılı olaraq buraya daxil edilən fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında öz əksini tapır.</i>	72
...	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər³ <i>Müvafiq fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada ixtisaslaşmadan asılı olaraq müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında əksini tapır.</i>	
Təcrübə		
...	Elmi-pedaqoji təcrübə	6
CƏMI		90

4. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

- 4.1. Bu təhsil proqramı üzrə məzunlar təhsil və ya fəaliyyət sahəsi ilə bağlı əsas anlayışlar, nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında sistemli, ümumi təsəvvürə və geniş biliyə malik olmalı, konkret (ixtisaslaşmış) təhsil və ya fəaliyyət sahəsində dərin biliklərə yiyələnmişdirlər.
- 4.2. İxtisaslaşmanın təhsil proqramının hər bir fənn üzrə təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.
- 4.3. İxtisaslaşma üzrə proqramın təlim nəticələri Əlavə 1-də müəyyən olunur. Fənlər üzrə təlim nəticələri isə hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təhsil proqramının təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.
- 4.4. Təhsil proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən elmi və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

5. İnfrastruktur və kadr potensialı

- 5.1. Ali təhsil müəssisəsi tədris, təlim və qiymətləndirmə fəaliyyətlərinin yüksək səviyyədə təşkil olunması üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları ilə təchiz edilmiş müasir auditoriyalara malik olmalı, tələbələrə lokal şəbəkə və internetə, elektron kitabxanalara və onlayn arxiv resurslarına fasiləsiz çıxış imkanı yaratmalıdır. Eyni zamanda, tələbələrin

² Burada “fənlər” dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də “Capstone” layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir və müvafiq ixtisaslaşma üzrə qəbul olan təhsilalan üçün məcburi xarakter daşıyır. Bu bölmədə minimum 4 fənn olmalıdır.

³ Burada “fənlər” dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də “Capstone” layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Sözügedən fənlər müəyyən edilən zaman əmək bazarının təklifləri də nəzərə alınır və bu məqsədlə ali təhsil müəssisələri və əmək bazarı nümayəndələrindən ibarət işçi qrupunun yaradılması tövsiyə olunur. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər təhsilalanlar üçün seçmə xarakter daşımalı, eləcə də təhsilalanların xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır. Bu bölmədə minimum 3 fənn olmalıdır.

ixtisaslaşma üzrə dərin biliklərə yiyələnməsi və elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasını dəstəkləmək məqsədilə müasir elmi jurnallar, elmi məlumat bazalarına və virtual laboratoriya mühitlərinə, akademik etik mühitə inteqrasiya üçün antiplagiat sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir. Ayrı-ayrı ixtisaslaşmalar üzrə aşağıdakı infrastruktur tələbləri nəzərə alınmalıdır:

Bütün ixtisaslaşmalar üzrə:

Hava sorucu texnologiya ilə təmin olunmuş yağlı boya ilə işləmək üçün emalatxanalar; rəsm dərslərinin tədrisi üçün emalatxanalar; molbert; planşet; palitra masası; podiyum (poza nümayişçilərinin durduğu yer üçün lazım olan səth); reflektorlar; rəngli müxtəlif növ parçalar (naxışlı, güllü, zolaqlı və s.); dərs prosesində naturada istifadə olunan geyimlər, gips detallar (həndəsi fiqurlar və heykəllər (gips baş, qulaq, burun, göz, qol, ayaq və s. heykəllər), əşyalar (saxsı qablar, məişət əşyaları və s.) plastik və süni meyvə, qurudulmuş heyvan maketləri və s.; maket masaları; dekorasiya yaratmaq təcrübəsi üçün tarixi geyimlər, interyer əşyaları və rekvizitlər kolleksiyalarından ibarət fondlar; anatomiya (təcrübi) dərslərində istifadə olunan skelet və detalları təmin edilməlidir.

Audiovizual sahə üzrə rəssam ixtisaslaşması üzrə:

3D modelləşdirmə üçün proqram təminatı olan kompüterlər (Maya, Blender); VR texnologiyaları və qrafik planşetlər; sənaye maşınları, manekenlər, kostyumların yaradılması üçün materiallarla tikiş emalatxanaları; peşəkar kosmetika, parik, xüsusi effektiv materiallar ilə makiyaj otaqları; kinostudiyaların real pavilyonlarını simulyasiya edən çəkiliş yerləri; stop-motion, 2D/3D animasiya üçün avadanlıqları olan animasiya studiyaları; rəqəmsal verilənlər bazası - filmlərin, hekayə lövhələrinin, konsept sənətinin arxivlərinə giriş; önvizuallaşdırma proqramları (ShotGrid, Unreal Engine) və hekayə lövhələrinin yaradılması (Storyboard Pro); prototip dəstləri üçün 3D printerlər və skanerlər təmin edilməlidir.

Səhnəqrafiya ixtisaslaşması üzrə:

Üçölçülü dekorasiya yaratmaq üçün 3D printerlər, rekvizitlər (məsələn, antik silahlar, mebellər) və xüsusi effektlər (yağış, qar) emalı üçün maşınlarla təchiz olunmuş taxta və dekorasiya sexləri; kostyum sexi (tikiş, parçalar rəngləmək, LED kostyumlar yaratmaq üçün avadanlıq, həmçinin tarixi nümunələrin saxlanması üçün otaqlar daxildir); üçölçülü makiyaj (örtmələr, protezlər) və işıq effektləri ilə işləmək üçün ixtisaslaşdırılmış otaqlar və makiyaj laboratoriyaları; Proyektorlar, LED ekranlar, video dekorasiya yaratmaq üçün proqram təminatı (məsələn, fiziki qanadların əvəzinə çoxqatlı proyeksiyalar) və səhnə işıqlandırmasının simulyasiyası; Virtual səhnələrin dizaynı və rəqəmsal kostyumları sınaq üçün VR/AR laboratoriyaları; Hərəkətli platformalar, dönər masalar, lyuk sistemləri və dinamik dəstlərin dəyişdirilməsi üçün barmaqlıqlar olan zallar; qurğular və tamaşalar üçün "Qara qutular"; ustadların eskizlərinin kolleksiyaları, kostyum və teatr memarlığı tarixinə dair arxivlər; tələbə işlərini nümayiş etdirmək (modellər, geyim eskizləri) və muzey eksponatlarını öyrənmək üçün sərgi zalları təmin edilməlidir.

Monumental rəngkarlıq ixtisaslaşması üzrə:

Freska, virtraj və mozaika və s. işləri edə bilmək üçün emalatxanalar; eskiz otaqları; planşetlər; böyük boy molbertlər, freska, mozaika işlərinin işlənməsi üçün tempera rəngləri, rəngli və smalta daşlar; daş, keramik, smalta, əhəng, semen, mum və s. materialdan piltələr; müxtəlif yapışqanlar (daş üçün); palitra masası; podiyum (poza nümayişçilərinin durduğu yer üçün lazım olan səth); kətan, karton, qurunt, daş, gips, şüşə, sement və digər prosesləri aparmaq üçün laborator otaq;

fırçalar; heyvan mənşəli yapışqan boyalar; tempr-aakril boyalar; silikat; palçiq qarışdırmaq üçün çənlər; müvafiq alət və avadanlıqlardan ibarət fond təmin edilməlidir.

Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası ixtisaslaşması üzrə:

Spot və sofitlərlə təchiz olunmuş (150 luks gücündə) bərpa laboratoriyası, rentgen aparatı, spektral təhlil aparatı, ultrabəövşəyi və ultraqırmızı şüa aparatı, skalper, naqqaş, çəkic, kəlbətin və s. alətlər. Kimyəvi maddələrin saxlanması üçün xüsusi soyuducu, dezinfeksiya üçün xüsusi avadanlığı, sulu, yağlı, tempr-aakril boyalar, müxtəlif ölçülü fırçalar; 2x3 m ölçülü mermər masa; binokulyar və elektron mikroskop, saxlama üçün xüsusi metal dolablar; heyvan mənşəli yapışqanlar (heyvan sümüyü, balıq mənşəli) və kiçik həcmli məişət ütüsü, xüsusi zərrəbinlər (lupa) təmin edilməlidir.

- 5.2. Ali təhsil müəssisələrinin tədrisə cəlb olunan akademik heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Elmi dərəcəsi olmayan, lakin müvafiq sahədə ən az 5 il iş təcrübəsi olan mütəxəssislər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.
- 5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, elmi ada və ya elmi dərəcəyə sahib olan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Karyera imkanları və ömürboyu təhsil

- 6.1. **Dəzğah rəngkarlığı** ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis nəşriyyatlar, reklam agentlikləri, rəssamlıq studiyaları, yaradıcılıq emalatxanalarında, müstəqil rəssam, rəhbər; muzey, sərgi, qalereyalarda ekspert, layihə rəhbəri, sərgi təşkilatçısı, kuratoru, bədii rəhbər, rəssam; repetitor; orta və ali təhsil müəssisələrində pedaqoq işləyə bilər.
Audiovizual sahə üzrə rəssam ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis kino, televiziya, animasiya studiyalarında, qalereyalarda, reklam və dizayn agentliklərində, video oyun şirkətlərində; müstəqil rəssam; production dizayner; musiqili klip vizual tərtibatçı; orta və ali təhsil müəssisələrində pedaqoq işləyə bilər.
Səhnəqrafiya ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis teatrlarda, sirkərdə kütləvi tədbir və tamaşalarda, fashion şoularında, musiqi şou-konsertlərində, festivallarda, qapalı və açıq məkanlarda keçirilən fərqli tamaşa və kvestlərdə məkan tərtibatçısı, rəssam; repetitor; orta və ali təhsil müəssisələrində pedaqoq işləyə bilər.
Monumental rəngkarlıq ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis bədii studiyalarda, dövlət, özəl və bələdiyyə təşkilatlarında ictimai məkanlar üçün monumental rəssam; memarlıq və dizayn qurumlarında, agentliklərində rəssam; repetitor; muzey və qalereyalarda rəssam, kurator, layihə rəhbəri, bədii rəhbər; orta və ali təhsil müəssisələrində pedaqoq; rəssamlıq studiyalarında, özəl bina, təşkilat və s.-də müstəqil rəssam işləyə bilər.
Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası Mədəniyyət Nazirliyi və tabeliyindəki qurumlar, o cümlədən özəl və bələdiyyə muzey və qoruqlarda, bərpa mərkəzlərində, Turizm Agentliyi və tabeliyindəki qurumlarda, Elm və Təhsil Nazirliyinə tabeliyindəki qurumlarda baş bərpaçı, aparıcı bərpaçı, bərpa üzrə ekspert, əntiq əşyalar üzrə ekspert, bədii layihə rəhbəri, sahə üzrə rəhbər, sərgi kuratoru. Dövlət, özəl və bələdiyyə kollec və texnikum, ali təhsil müəssisələrində pedaqoq, yerli və xarici gömrük orqanlarında ekspert işləyə bilər.
- 6.2. Ali təhsil müəssisəsi təhsil proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb-səhifələrində yerləşdirməlidir.
- 6.3. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömür boyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyəti üzrə təlim nəticələri
Dəzğah rəngkarlığı ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
<p>PTN 1. Rəngkarlıq sənəti ilə sənətsünaslıq elminin prinsiplərinə, o cümlədən kompozisiya, forma, rəng (kolorit) və perspektiv prinsiplərinə əsaslanaraq rəngkarlıqda janr, mövzu dairəsinin genişlənməsini, yeni tip bədii təfəkkürün formalaşmasını, abstrakt təfəkkürün yenilənməsini, ənənə və millilik problemlərini biləcək. Rəngkarlıq sənətində müasir inkişaf tendensiyalarını biləcək. Verilmiş mövzu ilə əlaqədar əsər haqqında qısa təhlil aparacaq, onun məzmununu qiymətləndirəcək və əsaslandırılmış şəkildə təqdim edəcək.</p>
<p>PTN 2. Mövzuya uyğun (naturadan) orijinal material toplamağı bacaracaq. Rəngkarlıq prosesini düzgün qavrayır və sistemli şəkildə tətbiq etməyi bacaracaq. Müxtəlif rəngkarlıq üslublarını göstərməyi bacarır və fərdi üsluba malik olacaq. Rəngkarlıqda fərqli material və texnikalardan (yağlı boya, akril, tempera və s.), stilizə etmə və bədii sadələşdirmə üsullarından istifadə etməklə mürəkkəb və yüksək bədii səviyyədə əsərlər, o cümlədən süjetli əsərlər yarada biləcək. Plastikanın prinsiplərinə riayət etməklə, yaddaş və təsəvvürün köməyi ilə müxtəlif vəziyyətləri təsvir etməyi bacaracaq.</p>
<p>PTN 3. Kompozisiya qanunlarından istifadə edərək, qarşıya qoyulmuş vəzifəni kompleks şəkildə estetik, funksional və texniki cəhətdən düzgün yerinə yetirməyi bacaracaq. Formanın plastik həllini, işıq-kölgəni, rəng münasibətlərini (koloriti), fəzanın həllini, psixoloji təsiri nəzərə alaraq müxtəlif janrlarda əsərlər yarada biləcək. Kompozisiya mərkəzinin ifadəliliyinə, ikinci dərəcəli hissələrlə əsas ideyanın məna əlaqəsinə, kontrastların tarazlaşmasına nail olmaqla kompozisiyada müasir üsullardan istifadə etməyi bacaracaq. Dəzğah rəngkarlığı sahəsində daha mürəkkəb tapşırıqlar yerinə yetirməyi bacaracaq.</p>
<p>PTN 4. Rəqəmsal texnologiyalar və ənənəvi üsulları birləşdirərək dəzğah rəngkarlığı nümunələrini hazırlamaq məqsədilə komandada işləyə biləcək. Bədii üslubların transformasiyasını başa düşəcək və öz əsərlərində konseptual şəkildə istifadə etməyi bacaracaq. Öz yaradıcılıq işlərini yaradıcı və akademik dairələrə təqdim edəcək formada strukturlaşdıracaq. Dəzğah rəngkarlığının cəmiyyət və ekoloji baxımdan əhəmiyyətini başa düşəcək və bu çərçivədə fəaliyyət göstərəcək. Yuxarıdakı biliklərdən istifadə edərək əsərlərində yeni obrazlar yaratmağı bacaracaq.</p>
<p>PTN 5. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Dəzğah rəngkarlığı sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.</p>
<p>PTN 6. Akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Müəllif hüququ və peşə etikasını biləcək və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq.</p>
<p>PTN 7. Layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələrini və digər məsələləri biləcək. Layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzular haqqında biliklərə malik olacaq. Layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlı riskləri düzgün qiymətləndirməyi bacaracaq. "Məhsul sahibi" və "Scrum Master" in vəzifələri və s. haqqında biliklərə malik olacaq və tətbiq etməyi bacaracaq.</p>

Audiovizual sahə üzrə rəssam ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)

PTN 1. Rəssamlıq sənəti ilə sənətsünaslıq elminin, o cümlədən audio-vizual sahənin prinsiplərinə əsaslanaraq janr və mövzu dairəsinin genişlənməsini, bədii və abstrakt təfəkkürün yenilənməsini, vizual mədəniyyətin çağdaş problemlərini biləcək. Müasir inkişaf tendensiyalarını və vizual dramaturgiyanın estetik əsaslarını təhlil edərək verilmiş mövzuya uyğun konseptual və simvolik həlləri formalaşdırmağı bacaracaq.

PTN 2. Audiovizual səhnə məkanında vizual konsepsiyayı müəyyənləşdirəcək. Kompozisiyanın strukturunu, rəng-palitra münasibətlerini, forma və məkan yerləşimini planlaşdıracaq, vizual ritm və ardıcılıq yarada biləcək. Hadisələrin məkan üzrə quruluşunu təhlil edərək ssenaridə estetik bütövlük və ifadəli vizual dil formalaşdırmağı bacaracaq. Vizual eskiz, maket, işıq-səslə işləmə və s. vasitələrlə bədii səhnə tərtibatı yaratmağı bacaracaq.

PTN 3. Dünya və Azərbaycan audiovizual sənətinin tarixi və üslub müxtəlifliyini təhlil edəcək. Müxtəlif dövrlərin estetik xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq dekorasiya, kostyum və səhnə mühitinin bədii quruluşunu yaradacaq və müasir texniki vasitələrlə tətbiq etməyi bacaracaq. Tamaşa, performans, installasiya, konsert səhnəsi və s. layihələrdə vizual tərtibatın yaradıcı və texniki aspektlərini planlaşdırma və koordinasiya edə biləcək.

PTN 4. Ənənəvi və rəqəmsal texnologiyalardan istifadə edərək (AutoCAD, SketchUp, Photoshop və s.) səhnə layihələrini və vizual dekorasiyaları hazırlayacaq. Tədris prosesində video formalarından (video dərslər, video mühazirələr, video ekskursiyalar, video tamaşalar, video konsertlər, video jurnallar) istifadə etməyi bacaracaq.

PTN 5. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Audiovizual sahə üzrə rəssam kimi öz sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.

PTN 6. Akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Müəllif hüququ və peşə etikasını biləcək və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq.

PTN 7. Layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələrini və digər məsələləri biləcək. Layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzular haqqında biliklərə malik olacaq. Layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlı riskləri düzgün qiymətləndirməyi bacaracaq. "Məhsul sahibi" və "Scrum Master"-in vəzifələri və s. haqqında biliklərə malik olacaq və tətbiq etməyi bacaracaq.

Səhnəqrafiya ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)

PTN 1. Rəngkarlıq sənəti ilə sənətsünaslıq elminin, o cümlədən səhnəqrafiyanın prinsiplərinə əsaslanaraq janr, mövzu dairəsinin genişlənməsini, yeni tip bədii təfəkkürün formalaşmasını, abstrakt təfəkkürün yenilənməsini və sənətin müasir problemlərini biləcək. Səhnəqrafiyanın müasir inkişaf tendensiyalarını biləcək. Verilmiş mövzu ilə əlaqədar səhnə tərtibatını təhlil edə biləcək.

PTN 2. Səhnə məkanında vizual konsepsiyayı müəyyən edə biləcək. Səhnə məkanında əsərlərinin estetik strukturunu dərinlən anlayacaq və vizual həlləri peşəkar şəkildə hazırlayacaq. Dekorasiyanın kompozisiyasını, rəng-palitra münasibətlerini, forma və məkan yerləşimini planlaşdıracaq, vizual ardıcılıq və ritm yaratmağı bacaracaq. Hadisələrin səhnə məkanında quruluşunu və ardıcılığını peşəkarcasına təhlil edərək səhnə əsərinə estetik bütövlük və simvolik məna qazandıрмаğı

PTN 2. Monumental rəngkarlığın həm ənənəvi, həm də müasir material, texnika və texnologiyasına bələd olacaq. Monumental rəngkarlıqda istifadə olunan materialların kimyəvi, fiziki tərkibini və onların hazırlanması imkanlarını araşdırıb istifadə etməyi bacaracaq. Monumental rəngkarlıqda tətbiq olunan materialların növlərini və onların bərpa metodlarını biləcək. Monumental rəngkarlığın təsvir üsullarından, ifadə vasitələrindən sərbəst şəkildə istifadə etməyi bacaracaq və fərdi üsluba malik olacaq. Ətraf reallığı müşahidə edərək yaddaş və təsəvvürün köməyi ilə monumental rəngkarlıqda bədii obrazlar yaratmağı bacaracaq.

PTN 3. Kompozisiya sxemləri və plastik situasiyanı modeləşdirməyi bacaracaq. Süjetli tematik kompozisiya mövzu üzərində işləməyi bacaracaq. Rəngkarlıq bacarıqlarından istifadə edərək əsərin psixoloji təsirini ifadə etməyi bacaracaq. Hazırlıq materiallarının toplanması və kompozisiyanın obyektiv və ətraf mühiti müşahidə etməklə həyata keçirməyi bacaracaq.

PTN 4. Monumental rəngkarlıqda 2 ölçülü və 3 ölçülü divar səthi üzərində müxtəlif texnologiyalardan (sqrafito, freska, levkas, mozaika, vitraj və s.) istifadə edərək monumental əsərlər yarada biləcək. Monumental rəngkarlığın tarixi inkişaf təcrübəsini nəzərə alaraq müasir memarlıqda (eksteryer və s.) tətbiq etməyi bacaracaq. Memarlıq layihələri, ortoqnal çertyojlar, perspektiv təsvirlər, memarlıq obyektinə və onun gələcəkdə açılış eskizlərini müasir rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə for-eskizini və maketlərini hazırlamağı bacaracaq.

PTN 5. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Monumental rəngkarlıq sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.

PTN 6. Akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Müəllif hüququ və peşə etikasını biləcək və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq.

PTN 7. Layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələrini və digər məsələləri biləcək. Layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzular haqqında biliklərə malik olacaq. Layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlı riskləri düzgün qiymətləndirməyi bacaracaq. "Məhsul sahibi" və "Scrum Master"-in vəzifələri və s. haqqında biliklərə malik olacaq və tətbiq etməyi bacaracaq.

Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)

PTN 1. Rəngkarlıq sənəti ilə sənətsünaslıq elminin prinsiplərinə, o cümlədən kompozisiya, forma, rəng (kolorit) və perspektiv prinsiplərinə əsaslanaraq rəngkarlıqda janr, mövzu dairəsini genişləndirəcək, yeni tip bədii təfəkkürü formalaşdırılmasını, abstrakt təfəkkürün yenilənməsini, ənənə və millilik problemlərini, rəngkarlıq sənətində müasir inkişaf tendensiyalarını biləcək.

PTN 2. Rəngkarlıq əsərlərinin quruluşunu və texnikasını təhlil edə biləcək. Müxtəlif dövrlərə və üslublara aid əsərlərin texniki xüsusiyyətlərini müəyyən etməyi bacaracaq. Material və texnologiyaların spesifikliyini təhlil etməyi bacaracaq.

PTN 3. Əsərlərin bərpa və konservasiya prinsiplərini izah edə biləcək. Bərpa və konservasiyanın nəzəri əsaslarını və əsas məqsədlərini izah etməyi bacaracaq.

PTN 4. Bərpa prosesində istifadə olunan material və metodların funksiyasını anlayacaq. Rəngkarlıq əsərlərində zədələnmələri və deformasiyaları müəyyən edə biləcək. Fiziki, kimyəvi və bioloji zədələnmələrin növlərini ayırd edə biləcək.

PTN 5. Əsərin ilkin vəziyyətini qiymətləndirməyi bacaracaq. Əsərin bərpası üçün uyğun texnologiya və metodları seçəcək və tətbiq edə biləcək. Bərpa prosesinin sənədləşdirilməsini və hesabatının hazırlanmasını bacaracaq.

PTN 6. Qatların təmizlənməsi, çatların bərkidilməsi, boyaların stabilləşdirilməsi və digər texniki bərpa üsullarını həyata keçirməyi bacaracaq. Bərpa prosesində əsərə müdaxilənin məhdudluğu prinsiplərinə əməl edəcək.

PTN 7. Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası sahəsində baş verən yenilikləri izləməklə yeni texnologiya metodları mənimsəyəcək, daimi peşəkar inkişafı təmin edə biləcək.

PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Rəngkarlıq əsərlərinin bərpası sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.

PTN 9. Akademik yazı, danışmaq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Müəllif hüququ və peşə etikasını biləcək və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq.

PTN 10. Layihə üzrə komanda quruculuğu və fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini, layihədə liderlik, layihə menecerinin vəzifələrini və digər məsələləri biləcək. Layihənin mahiyyəti, vaxt cədvəlləri, kommunikasiyalar, təchizat, maraqlı tərəflərlə peşəkar münasibətlər və digər mövzular haqqında biliklərə malik olacaq. Layihələrin çevik idarə edilməsi ilə bağlı riskləri düzgün qiymətləndirməyi bacaracaq. "Məhsul sahibi" və "Scrum Master"-in vəzifələri və s. haqqında biliklərə malik olacaq və tətbiq etməyi bacaracaq.

"Akademik yazı və etika" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Akademik yazının məqsədi, strukturu və üslub xüsusiyyətlərini anlayaraq elmi esse, dissertasiya, məqalə və digər akademik sənədləri məntiqi və peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq.

FTN 2. Fərqli akademik janrlarda (məqalə, dissertasiya, tezis, referat və s.) yazı tələblərinə uyğun kontent hazırlamağı və ideyaları ardıcıl və əsaslandırılmış formada ifadə etməyi bacaracaq.

FTN 3. Mənbələrlə işləmə bacarığına yiyələnərək akademik yazılarda müxtəlif istinad sistemlərindən (APA, MLA, IEEE və s.) düzgün istifadə etməyi və plagiatdan yayınmağı bacaracaq.

FTN 4. Elmi diskussiyalar, seminarlar, simpozium və konfranslarda çıxış etmək üçün akademik danışmaq üslubunu mənimsəməklə fikirlərini peşəkar şəkildə təqdim etməyi bacaracaq.

FTN 5. Elmi fəaliyyət zamanı müəlliflik hüquqları, nəşr etikası və akademik dürüstlük prinsiplərini mənimsəyəcək və elmi araşdırmalarda bu prinsiplərə riayət edəcək.

FTN 6. Elmi tədqiqat və yazı prosesində qarşıya çıxan etik dilemmaları və düzgün davranış modellərini analiz edəcək və elmi mühitdə etik qərarlar verməyi bacaracaq.

"Layihələrin idarə olunması" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Layihənin məqsədlərini, mərhələlərini, resurslarını və maraqlı tərəfləri müəyyən etməklə layihənin planlaşdırılması və əsas idarəetmə elementlərini tətbiq etmə bacaracaq.

FTN 2. Layihələrdə effektiv komanda qurmaq, rolları bölüşdürmək və layihə menecerinin funksiyalarını yerinə yetirmək üçün liderlik və kommunikasiya bacarıqları nümayiş etdirəcək.

FTN 3. Layihənin vaxt cədvəllərini, büdcəsini, təchizat zəncirini və resurslarını idarə edərək layihənin icrasını planlı şəkildə həyata keçirə biləcək.

FTN 4. Risklərin proaktiv qiymətləndirilməsi, risk cavab planlarının hazırlanması və dəyişikliklərin idarə olunması üzrə biliklərə əsaslanaraq layihə davamlılığını təmin edə biləcək.

FTN 5. “Agile” (çevik) yanaşmaları, o cümlədən Scrum metodologiyasını mənimsəyərək “Məhsul sahibi” və “Scrum Master” rollarını və onların funksiyalarını layihə idarəetməsində tətbiq edə biləcək.

FTN 6. Layihə hesabatları, status yeniləmələri və maraqlı tərəflərlə peşəkar ünsiyyət vasitəsilə layihə fəaliyyətləri üzrə hesabatlılığı və şəffaflığı təmin edəcək.

“Elmi-pedaqoji təcrübə” üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. İxtisasa aid akademik fənlərin proqramlarının hazırlanması, dərs planlarının tərtib edilməsi, mühazirə və praktiki məşğələlərin təşkili, təlim materiallarının seçilməsi və hazırlanması üzrə bacarıqlar qazanacaq.

FTN 2. Tədris prosesinin planlaşdırılması, auditoriya ilə işləmək, təlim strategiyalarının seçilməsi, tələbələrin fəallığını artırmaq üçün müasir təlim metodlarından istifadə etmə bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Pedaqoji fəaliyyət zamanı fənnin məzmununu müasir elmi yeniliklərə əsaslanaraq formalaşdırmaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirəcək.

FTN 4. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından (ICT), tədris proqram təminatlarından (CAD/CAM/CAE, simulyasiya proqramları, virtual laboratoriyalar) səmərəli istifadə etməyi öyrənəcək.

FTN 5. Tədris fəaliyyətində açıq və səlis akademik ünsiyyət qurmaq, öz bilik və tədqiqat nəticələrini auditoriyaya aydın və əsaslandırılmış formada çatdırmaq bacarığına malik olacaq.

FTN 6. Pedaqoji fəaliyyətin güclü və zəif tərəflərini müəyyən etməyi, refleksiya aparmağı və gələcək fəaliyyət üçün inkişaf istiqamətlərini müəyyən etməyi öyrənəcək.

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyətlərinin təlim nəticələrinin matrisi

Ali təhsil müəssisəsi aşağıdakı cədvəldən istifadə edərək ixtisaslaşmanın təhsil proqramının təlim nəticələrinin əldə olunmasına necə dəstək verdiyini müəyyənləşdirməlidir.

Tədris fəaliyyətinin (fənnin) adı	Proqramın təlim nəticələri					
	PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
Akademik yazı və etika						
Layihələrin idarə olunması						
Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər						
Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər						
Elmi-pedaqoji təcrübə						

Razılaşdırıldı:

Elm, ali və peşə təhsili şöbəsinin müdiri

Turxan Süleyman

Mədəniyyət ixtisasları qrupu üzrə işçi qrupunun həmsədrləri

Ceyran Mahmudova

Mehriban Ələkbərzadə